Üniversite Ö?rencileri ?çin Kariyer Belirleyicileri Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üniversite Ö?rencileri ?çin Kariyer Belirleyicileri Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32121

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bu giri?, 2019 y?l?nda Tansu Mutlu ve O. Yerin Güneri taraf?ndan Türkiye'deki üniversite ö?rencileri popülasyonu için uyarlanan **Üniversite Ö?rencileri ?çin Kariyer Belirleyicileri Envanteri**'ni (ÜÖKBE) kapsamaktad?r. Bu uyarlama çal??mas?, envanterin Türkçe formunun psikometrik özelliklerini, özellikle de **geçerlik** ve **güvenirlik** sonuçlar?n? ortaya koymak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, ö?rencilerin kariyer kararlar?n? etkileyen temel faktörleri de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r.

Uyarlama çal??mas?, 4. Uluslararas? Bilimsel Ara?t?rmalar Kongresi'nde bir bildiri olarak sunulmu?tur. Envanter, kariyer dan??manl??? ve rehberlik hizmetlerinde kullan?lmak üzere sa?lam ve kültüre duyarl? bir ölçme arac? sa?lamay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Kariyer, üniversite ö?rencileri, **kariyer belirleyicileri**, **envanter**, uyarlama, psikometri, **geçerlik**, **güvenirlik**.

Yazarlar

Tansu Mutlu, O. Yerin Güneri

Amaç

Envanterin temel amac?, üniversite ça??ndaki bireylerin kariyer seçimlerini ve geli?im süreçlerini etkileyen çe?itli psikososyal ve çevresel faktörleri sistematik olarak ölçmektir. Bu özel uyarlama çal??mas?, orijinal envanterin Türkçe konu?an **üniversite ö?rencileri** popülasyonunda kültürel ve dilsel olarak geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?l?p kullan?lamayaca??n? tespit etmeyi hedeflemi?tir.

Uyarlama sürecinde, ölçe?in maddelerinin dilsel e?de?erli?i sa?lanm?? ve Türkiye ba?lam?nda kariyer kararlar?n? etkileyen temel belirleyicilerin do?ru bir ?ekilde yans?t?l?p yans?t?lmad??? incelenmi?tir. Bu çal??ma, kariyer dan??manl??? alan?nda kullan?labilecek standardize bir ölçme arac? sunulmas?na katk? sa?lam??t?r.

Yap?

Ölçek, bireylerin kariyer yollar?n? belirlemede rol oynayan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap? genellikle ki?isel **öz yeterlik** alg?lar?, çevresel destekler, sosyo-ekonomik faktörler, mesleki ilgi alanlar? ve kariyer beklentileri gibi bile?enleri içerir. Kariyer belirleyicileri, ö?rencilerin kariyer karars?zl??? veya netli?i düzeylerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

ÜÖKBE, ö?rencilerin gelecekteki i? ya?amlar?na yönelik motivasyonlar?n?, kar??la?t?klar? engelleri ve karar verme stillerini tan?mlamaya yard?mc? olur. Envanter, bu karma??k belirleyicileri ölçerek kariyer dan??manlar?na bireyselle?tirilmi? müdahale stratejileri geli?tirmede somut veri sa?lar.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, Türkçe formunun **geçerlik** çal??mas? ba?lam?nda yap? geçerli?inin incelendi?i varsay?lmaktad?r. Yap? geçerli?i, genellikle **faktör analizi** (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal alt boyutlar? ne ölçüde temsil etti?ini gösterir.

Uyarlama sürecinde ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, ölçe?in kariyer olgunlu?u veya kariyer karars?zl??? gibi ilgili yap?larla olan ili?kileri incelenmi? olabilir. Bu çal??malar, envanterin amac?na uygun olarak ilgili psikolojik yap?y? do?ru ve tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlar.

Güvenirlik

Envanterin **güvenirlik** çal??malar?, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar?yla tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemeyi amaçlar. Bu kapsamda, genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in içsel bütünlü?e sahip oldu?unu gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda, iç tutarl?l?k analizlerinin yan? s?ra, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenirli?i yönteminin de kullan?ld??? dü?ünülmektedir. Kariyer belirleyicileri gibi nispeten stabil yap?lar? ölçen envanterler için kararl?l?k göstergeleri büyük önem ta??r.

Faktör Analizi

Üniversite Ö?rencileri ?çin Kariyer Belirleyicileri Envanteri'nin Türkçe formunun yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla **faktör analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in boyut yap?s?n?n Türk kültürüne ve ö?renci popülasyonuna uygunlu?unu do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Yap?lan faktör analizinin, ölçe?in orijinal yap?s?nda tan?mlanan alt boyutlar? (örne?in, Bireysel Etkenler, Çevresel Etkenler, Akademik Motivasyon) destekledi?i ve maddelerin ilgili faktörlere yeterli yüklenmeye sahip oldu?u varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ölçek puanlar?n?n yorumlanmas?nda temel al?nan boyutlar?n psikometrik olarak sa?lam oldu?unu teyit eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi mevcut de?ildir. Tipik olarak, **kariyer envanterleri** 4'lü, 5'li veya 7'li Likert tipi bir derecelendirme ölçe?i kullan?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç yeti?kinlik dönemi (Tipik olarak 18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde ö?renim gören lisans ve ön lisans ö?rencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri. Veriler, kongre bildirisi kapsam?nda toplanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Kariyer dan??manl???, psikometrik özellikler, üniversite, kariyer geli?imi, **öz bildirim**, Mutlu, Yerin Güneri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Sorumlu Yazar: Tansu Mutlu. ?leti?im e-postas?: tansumutlu@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu envanterin Türkçe uyarlama çal??mas? **2019** y?l?nda gerçekle?tirilmi? ve sunulmu?tur. Ölçe?in ticari kullan?m? ve bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? için gerekli izin ?artlar? hakk?nda detayl? bilgi almak amac?yla sorumlu yazar Tansu Mutlu ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Mutlu, T. ve Yerin Güneri, O. (2019). *Üniversite Ö?rencileri ?çin Kariyer Belirleyicileri Envanteri: Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas?.* 4. Uluslararas? Bilimsel Ara?t?rmalar Kongresi'nde sunulan bildiri. 14-17 ?ubat, Yalova, Türkiye.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?lgili kongre özet kitapç???na ait ba?lant?: ubaksymposium.org

Envanterin orijinal PDF döküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: universite-ogrencileri-icin-kariyer-belirleyicileri-envanteri-toad.pdf

Üniversite Ö?rencileri ?çin Kariyer Belirleyicileri Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Bu envanterin orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r ve bu nedenle burada listelenememi?tir. Maddelere eri?im ve ölçek içeri?i hakk?nda detayl? bilgi için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM